

AIŠKINAMASIS RAŠTAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBIŲ TURTO VALDYMO, NAUDOJIMO IR DISPONAVIMO JUO ĮSTATYMO NR. VIII-729 2 IR 14 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai

Lietuvos Respublikos kultūros politikos pagrindų įstatymo 4 straipsnyje įtvirtinti šie kultūros politikos principai: *bendradarbiavimo*, reiškiančio, kad kultūros politiką formuojantys ir įgyvendinantys subjektai ir kultūros dalyviai bendrai siekia kultūros politikos tikslo įgyvendinimo, bendradarbiauja tarpusavyje, ir *įvairovės*, reiškiančio, kad kultūros politiką formuojantys ir įgyvendinantys subjektai ir kultūros dalyviai, siekdami kultūros politikos tikslų, skatina kultūros raiškos įvairovę.

Profesionaliojo scenos meno įstaigos savo veikla ugdo kūrybingą, atvirą, pilietinę visuomenę, tačiau joms sudėtinga vykdyti visuomenei naudingą kūrybinę veiklą neturint specialiai šiai veiklai pritaiktų patalpų. Tai neleidžia šioms įstaigoms nuosekliai formuoti repertuaro, siekti aukštos meninės vertės, įtraukti į savo veiklą įvairias visuomenės grupes. Aukštą meninę ir socialinę vertę kuriančios profesionaliojo scenos meno įstaigos, kurių veikla retai būna pelninga, nepajėgia konkuruoti patalpų nuomos rinkoje su verslo projektais, todėl siekiant tolygios kultūros raidos yra būtina sudaryti sąlygas vystytis ne tik nacionaliniams, valstybiniams ir savivaldybių teatrams ir koncertinėms įstaigoms, bet ir kitiems profesionaliojo scenos meno įstaigos statusą turintiems subjektams, kurie taip pat kuria ir atlieka unikalius, išskirtinius aukšto meninio lygio kūrinius.

Atsižvelgiant į tai, kad valstybė ir savivaldybės turi įvairaus nekilnojamojo turto (patalpų), kuris yra ar gali būti pritaikytas profesionaliojo scenos meno įstaigų veiklai, tačiau dažnai yra naudojamas ne pagal paskirtį, įgyvendinant aukščiau paminėtus kultūros politikos principus Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatyme (toliau – Įstatymas) būtina įtvirtinti galimybę valstybei ir savivaldybėms panaudos teise suteikti nekilnojamąjį turtą (patalpas) ne tik biudžetinėms įstaigoms, bet ir kitą teisinę formą turinčioms profesionaliojo scenos meno įstaigoms.

Įstatymo projekto tikslas yra skatinti tolygią ir tvarią profesionaliojo scenos meno plėtrą ir didinti visuomenės kultūrinį įtraukimą.

Įstatymo projekto uždavinys atitinka Kultūros politikos pagrindų įstatymo 3 straipsnyje įtvirtintą vieną iš kultūros politikos uždavinių – užtikrinti tolygų kokybiškų kultūros paslaugų prieinamumą visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Įstatymo projektas inicijuotas ir parengtas Lietuvos Respublikos Seimo nario Seimo nariai.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymų projektuose aptarti teisiniai santykiai

Įstatymo 14 straipsnio 1 dalyje nustatytas baigtinis sąrašas subjektų, kuriems valstybės ir savivaldybių turtas, išskyrus centralizuotai valdyti perduotą valstybės nekilnojamąjį turtą, gali būti perduodamas panaudos pagrindais laikinai neatlygintinai valdyti ir naudotis:

- 1) biudžetinėms įstaigoms;
- 2) viešosioms įstaigoms, kurios pagal Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą laikomos viešojo sektoriaus subjektais, viešosioms įstaigoms – mokykloms;
- 3) asociacijoms (tik šio straipsnio 2 dalyje nustatytiems veiklos tikslams);
- 4) labdaros ir paramos fondams (tik šio straipsnio 2 dalyje nustatytiems veiklos tikslams);

5) viešosios naudos nevyriausybiniams organizacijoms, teikiančioms nemokamą kompleksinę pagalbą krizinį nęstumą išgyvenančioms moterims ir jų artimiesiems, arba viešosios naudos nevyriausybiniams organizacijoms, teikiančioms nemokamą paliatyviąją pagalbą;

6) egzilio sąlygomis veikiančioms aukštosioms mokykloms;

7) regionų plętos taryboms;

8) kitiems subjektams, jeigu tokio perdavimo tvarka ir sąlygos nustatytos Lietuvos Respublikos Prezidento įstatyme, Lietuvos Respublikos asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatyme, Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme, Lietuvos Respublikos šeimynų įstatyme, Lietuvos Respublikos Lietuvos šaulių sąjungos įstatyme, Lietuvos Respublikos investicijų įstatyme, Lietuvos Respublikos valstybės įmonės Lietuvos oro uostų valdomų oro uostų koncesijos įstatyme, Lietuvos Respublikos įstatyme „Dėl užsieniečių teisinės padėties“, Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse ar tarptautiniuose susitarimuose.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Įstatymą siūloma papildyti nuostata, kuri leistų valstybės ir savivaldybių nekilnojamąjį turtą, išskyrus centralizuotai valdyti perduotą valstybės nekilnojamąjį turtą, perduoti panaudos pagrindais laikinai neatlygintinai valdyti ir naudotis profesionaliojo scenos meno įstaigoms, kurios nuosavybės ar patikėjimo teise nevaldo, nenaudoja ir nedisponuoja nekilnojamuoju turtu, kuriame viešai atliekami profesionaliojo scenos meno kūriniai.

Teigiami rezultatai, kurių tikimasi:

1. bus užtikrintas profesionaliojo scenos meno įstaigų veiklos tęstinumas ir plėtra, kadangi šios įstaigos negali vykdyti savo veiklos, jeigu neturi galimybės naudotis salėmis, erdvėmis ar kitomis patalpomis, kuriose atliekami profesionaliojo scenos meno kūriniai;

2. bus skatinamas naujų profesionaliojo scenos meno įstaigų kūrimasis;

3. didės kultūros įvairovė ir prieinamumas, ypač regionuose, kuriuose galimybė rasti profesionaliojo scenos meno įstaigų veiklai tinkamas patalpas yra itin ribota.

Papildomai pažymėtina, kad atsižvelgiant į Teisėkūros pagrindų įstatymo 20 straipsnio 4 dalį ir suteikiant Lietuvos Respublikos Vyriausybei laiko priimti įgyvendinamuosius teisės aktus siūloma įstatymo įsigaliojimą atidėti 2025 m. lapkričio 1 d.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant Įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Priimto įstatymo teigiami rezultatai, kurių tikimasi, yra nurodyti aiškinamojo rašto 4 punkte.

Neigiamų priimto įstatymo pasekmių nenumatoma, kadangi Įstatymo projekte yra siūloma įtvirtinti aiškias sąlygas, kurios leis apsaugoti nuo teoriniu galimų piktnaudžiavimo atvejų – subjektų, galinčių pasinaudoti šia teise, ratas yra ribotas (~100 įstaigų¹), iš kurių dalis yra biudžetinės įstaigos arba kitos teisinės formos įstaigos, nuosavybės ar patikėjimo teise valdančios nekilnojamąjį turtą. Be to, pagal Įstatymo 14 straipsnio 3 dalį, panaudos subjektas turi pagrįsti panaudos poreikį ir turi būti įvertintas poveikis konkurencijai ir atitiktis valstybės pagalbos reikalavimams.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Įstatymo projektas esminės įtakos korupcijai ir šalies kriminogeninei situacijai neturės.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsiliaps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Įstatymo projektas padės vystyti veiklą profesionaliojo scenos meno įstaigoms, kurios dėl lęšų trūkumo ar kt. priežasčių negali įsigyti patalpų profesionaliojo scenos meno renginių atlikimui

komerciniais pagrindais, tokiu būdu paskatinant, pirmiausia, nevyriausybinių sektoriaus teikiamų kultūros paslaugų plėtrą.

8. Ar įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams

Įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

9. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Priėmus Įstatymo projektą, nenumatoma priimti ar keisti kitų teisės aktų.

10. Ar Įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o Įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas.

Įstatymo projekte nėra siūloma įtvirtinti naujų sąvokų ir jas įvardijančių terminų.

11. Ar Įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus

Įstatymo projekto nuostatos atitinka Europos Sąjungos dokumentams ir Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijai.

12. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti

Įstatymo projektui įgyvendinti iki 2025 m. spalio 31 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybė turės pakeisti Vyriausybės 2002 m. gruodžio 3 d. nutarimą Nr. 1890 „Dėl valstybės turto perdavimo panaudos pagrindais laikinai neatlygintinai valdyti ir naudotis“.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

Priėmus Įstatymų projektus, jų įgyvendinimas papildomų valstybės biudžeto asignavimų nepareikalaus.

14. Įstatymų projektų rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Nėra.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiems projektams įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis

„Profesionaliojo scenos meno įstaiga“; „panauda“.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Nėra.

Teikia

Seimo nariai

Ramūnas Vyžintas

Šarūnas Birutis

Remigijus Motuzas

Ilona Gelažninkienė

Jurgita Šukevičienė

Violeta Turauskaitė
Lilija Vaitiekūnienė
Audrius Radvilavičius
Darius Jakavičius
Algirdas Sysas
Saulius Čaplinskas
Kęstutis Vilkauskas
Tomas Martinaitis
Šarūnas Šukevičius
Jūratė Zailskienė
Karolis Podolskis
Robertas Kaunas
Ingrida Braziulienė
Orinta Leiputė
Alvydas Mockus